

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

نظام‌نامه ارزشیابی اعضای هیأت علمی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

مصوب شورای آموزشی دانشگاه مورخ ۲۹ بهمن ۱۳۹۹

مقدمه:

اعضای هیأت علمی به عنوان مهمترین رکن نیروی انسانی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در تحقق اهداف عالی دانشگاه‌ها که همانا توسعه پایدار و همه جانبه کشور است، بسیار مؤثر هستند. بنابراین، موفقیت دانشگاه‌ها قویاً وابسته به توانمندی‌های اساتید و بهبود و ارتقاء مستمر عملکرد ایشان است. از طرفی، ارتقاء سطح کیفیت آموزش و تربیت نیروی متخصص در راستای نیازهای جامعه از جمله رسالت‌های دانشگاه‌هاست که در برنامه راهبردی دانشگاه علوم پزشکی لرستان نیز به آن اشاره شده است. به همین دلیل، حفظ و ارتقای کیفیت آموزش از وظایف اصلی سیستم نظارتی بر عملکرد اعضای هیأت علمی و نظام آموزشی محسوب می‌شود. برای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزش، برخورداری دانشگاه از نظام منسجم و جامع ارزشیابی استاد لازم و ضروری است. هرچند ارزشیابی استاد در حیطه آموزش دارای هدف ارتقاء سطح کیفی آموزش‌ها و بهبود فرایند یاددهی - یادگیری و نهایتاً تربیت دانش‌آموختگانی با توانمندی بیشتر و مؤثرتر است، نظام ارزشیابی اساتید در دانشگاه علوم پزشکی لرستان با دو هدف اصلی ذیل طراحی و اجرا گردیده است.

- ۱- ارتقاء و بهبود عملکرد اعضای هیأت علمی در راستای مأموریت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی.
- ۲- کمک به تصمیم‌گیری‌های مدیریتی به منظور تأمین پاسخگویی اجتماعی نظام آموزشی دانشگاه.

در این نظام ارزشیابی‌ها بایستی به صورت مستمر و با استفاده از روش‌های ارزیابی مختلف که دارای پایایی و روایی لازم هستند، انجام گیرد و در آن دیدگاه‌های دست‌اندرکاران مختلف لحاظ شود. لذا به منظور هدایت و هماهنگ نمودن برنامه‌های ارزشیابی استاد در سطح دانشگاه، **نظام‌نامه ارزشیابی کیفیت عملکرد آکادمیک اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان** تدوین گردیده است.

ارزش‌ها:

این نظام‌نامه بر مبنای ارزش‌های زیر تدوین گردیده است:

- تکیه بر ارزش‌ها و مبانی دینی و فرهنگی
- رعایت عدالت در قضاوت عملکرد اعضای هیأت علمی
- حفظ شأن و منزلت اعضای هیأت علمی

اهداف: این نظام‌نامه دستیابی به اهداف ذیل را دنبال می‌کند:

هدف کلی:

ارتقاء ساختار و فرایند ارزشیابی عملکرد اعضای هیأت علمی

اهداف اختصاصی:

- اولویت دادن به آموزش با کیفیت به عنوان مهمترین فعالیت نهاد دانشگاه
- سنجش میزان مشارکت اعضای هیأت علمی در فعالیتهای فرهنگی دانشگاه
- سنجش میزان مشارکت اعضای هیأت علمی در فعالیتهای مدیریتی دانشگاه
- سنجش میزان مشارکت اعضای هیأت علمی در فعالیتهای پژوهشی
- تعیین ساختار، فرایند و نکات اجرایی نظام ارزشیابی اساتید
- افزایش پایایی و روایی ابزارهای ارزشیابی کیفیت عملکرد اساتید
- هماهنگی بین دانشکده‌های مختلف در اجرای برنامه‌های ارزشیابی اساتید با لحاظ نمودن تفاوت گروه‌ها و رشته‌ها
- شفاف‌سازی کاربرد نتایج ارزشیابی در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در خصوص اساتید.

اهداف فرعی:

- آشنایی اساتید با نحوه ارزشیابی و پیامدهای آن.
- آشنایی مدیران با نحوه ارزشیابی و کارکردهای آن.
- آشنایی مسئولین دفاتر توسعه آموزش با وظایف خود در نظام ارزشیابی استاد.
- آشنایی اعضای کمیته ارزشیابی اساتید با وظایف و مسئولیت‌های خود.
- آشنایی دانشجویان با نحوه ارزشیابی و پیامدهای آن.
- کمک به اصلاح و ارتقا عملکرد اعضای هیأت علمی.

ماده ۲: اختصارات و تعاریف

۱-۲. اختصارات

استاد: عضو هیأت علمی دانشگاه اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی و طرحی در هر یک از مرتبه‌های علمی که کیفیت عملکرد آموزشی وی در نظام ارزشیابی استاد مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.

مدرس: اعضای غیر هیأت علمی که به نحوی در امر تدریس دانشجویان فعالیت می‌نمایند از جمله تدریس نظری، عملی، کارآموزی و کارورزی. قابل ذکر است در این نظام‌نامه هر موردی که در خصوص استاد مطرح می‌شود به مدرس نیز اطلاق می‌گردد.

آیین‌نامه ارزشیابی: آیین‌نامه ارزشیابی سالانه کیفیت عملکرد آکادمیک اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان.

ارزشیابی استاد: ارزشیابی کیفیت عملکرد آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان.

دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی لرستان

دانشکده: هر یک از دانشکده‌های موجود در دانشگاه علوم پزشکی لرستان شامل: پزشکی، پیراپزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، بهداشت، پرستاری و مامایی خرم‌آباد، پرستاری بروجرد و

گروه آموزشی: هر یک از گروه‌های آموزشی موجود در دانشکده‌های مختلف در دانشگاه علوم پزشکی لرستان

مرکز توسعه: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان

دفتر توسعه: دفتر توسعه آموزش پزشکی هر یک از دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی لرستان

کمیته ارزشیابی: کمیته ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی لرستان.

تعاریف

نظام:

مجموعه اجزائی که با هدفی مشترک در کنار هم با تأثیراتی که بر هم یا باهم دارند تشکیل یک کل را می‌دهند در حالی که این کل از مجموع اجزاء برتر بوده و کارایی بیشتری دارد.

نظام ارزشیابی اساتید:

نظام یا سیستمی که اجزائی از قبیل فرایند گردآوری اطلاعات در مورد عملکرد استاد (بر اساس منابع اطلاعاتی مختلف)، جمع‌بندی آنها، نتیجه‌گیری و قضاوت در مورد آنها و استفاده از نتایج حاصله را در خود دارد.

فراگیران:

شامل دانشجویان دوره‌های کاردانی، کارشناسی، دکترای عمومی، تخصصی، فوق تخصصی و تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و PhD) است که عضو هیأت علمی در آموزش آنها مشارکت دارد.

مدیران و مسئولان آموزشی: شامل افرادی هستند که مسئولیت برنامه‌ریزی و نظارت بر فعالیت‌های مختلف عضو هیأت علمی را بر عهده دارند.

شورای آموزشی دانشگاه:

شورایی متشکل از معاون آموزشی، مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی، نمایندگان رئیس دانشگاه، مدیر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و کلیه معاونین آموزشی دانشکده‌ها و دبیر ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه است که به منظور تهیه و تدوین برنامه‌های آموزشی و پیشنهاد آن به شورای دانشگاه و کمک به امور اجرایی و فراهم آوردن امکانات در زمینه فعالیت‌های آموزشی، تشکیل می‌شود.

شرح وظایف واحد ارزشیابی اساتید:

- بررسی نقاط ضعف و قوت اساتید و بازخوردهای واصله در خصوص ارزشیابی اساتید
- پیشنهاد سیاست‌های لازم جهت ارتقاء سیستم ارزشیابی اساتید
- بررسی اعتراضات اساتید به فرایند و نتایج ارزشیابی اساتید
- پیش‌بینی راهکارهای اجرایی برای ارائه بازخورد به اساتید و دانشکده‌ها
- تهیه گزارش سالیانه ارزشیابی اساتید

شرح وظایف کمیته ارزشیابی اعضای هیأت علمی

(۱) تعیین روش‌های ارزشیابی.

(۲) تدوین فرم‌ها و چارچوب جمع‌آوری اطلاعات.

- ۳) تدوین استراتژی‌های تعامل با مرکز امور هیأت علمی.
- ۴) تدوین و اصلاح نظام‌نامه ارزشیابی سالانه اعضای هیأت علمی.
- ۵) بررسی، تدوین و به‌روزرسانی آیین‌نامه ارزشیابی اعضای هیأت علمی.
- ۶) تصمیم‌گیری در خصوص اصلاح یا تغییر فرآیند ارزشیابی اعضای هیأت علمی.
- ۷) قضاوت ارزشی در مورد کمیت و کیفیت عملکرد آموزشی اعضای هیأت علمی.
- ۸) تصمیم‌گیری و نظارت بر چگونگی استفاده از نتیجه ارزشیابی سالانه اعضای هیأت علمی.
- ۹) ارائه بازخورد و پیشنهاد برای شرکت اعضای هیأت علمی در دوره‌های توانمندسازی اساتید
- ۱۰) نظارت بر ارزشیابی کیفیت تدریس و فعالیت‌های آموزشی اعضای هیأت علمی از نظر دانشجویان.
- ۱۱) تدوین و بازنگری پرسشنامه‌های مربوط به فرآیند ارزشیابی کیفیت آموزش نظری و عملی اعضای هیأت علمی.

ترکیب اعضای کمیته ارزشیابی:

- ۱) اعضای حقوقی: شامل معاون آموزشی دانشگاه، رؤسای دانشکده‌ها، مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه، مدیر کل امور آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مدیر امور هیأت علمی.
- ۲) اعضای حقیقی: شامل حداقل سه نفر از اعضای هیأت علمی خارج از اعضای حقوقی و حداقل دارای مرتبه دانشجویی که با پیشنهاد مدیر مرکز توسعه و تأیید معاون آموزشی انتخاب می‌شوند.

فرایند یا گردش کار:

- ۱- اطلاع‌رسانی به اساتید. این کار در ماه‌های خرداد و تیر هم از طریق شبکه‌های اجتماعی صورت می‌گیرد و هم از طریق نامه‌نگاری با دانشکده‌ها. مکاتبات از طریق مدیر مرکز با رؤسای دانشکده‌ها انجام می‌گیرد ولی توسط واحد ارزشیابی اساتید مرکز و نیز واحد هماهنگی با دفاتر توسعه آموزش پزشکی پیگیری می‌شود. در دانشکده‌ها، دفاتر توسعه مسئول پیگیری امورات مربوطه هستند.
- ۲- تکمیل فرم‌های ارزشیابی سالانه توسط اساتید: به منظور ارزشیابی فعالیت اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان هر ساله از ابتدای تیرماه تا پایان شهریورماه اساتید فرصت دارند فرم جمع‌آوری اطلاعات ارزشیابی سالانه را تکمیل کرده و به همراه کپی مستندات مربوطه به واحد ارزشیابی مرکز توسعه تحویل دهند.

سایر مستندات از جمله واحدهای تدریس شده توسط اساتید و امتیاز شئونات و نظم و انضباط از طریق رؤسای دانشکده‌ها برای مرکز توسعه ارسال می‌گردد. نمرات کیفیت تدریس اساتید نیز از سامانه هماوا استخراج شده و به شکل یک فایل کلی برای واحد ارزشیابی اساتید ارسال می‌شوند. نمرات طرح درس‌های ترمی و روزانه نیز توسط دفاتر توسعه دانشکده‌ها محاسبه شده و برای مرکز توسعه ارسال می‌شوند.

منابع ارزشیابی اساتید

- خود اظهاری (مبتنی بر مستندات ارائه شده توسط اساتید)
- نظر مدیران مافوق (مطابق فرم رعایت شئونات آموزشی و پژوهشی)
- کیفیت تدریس (نظر دانشجویان)
- اطلاعات ارسالی از معاونت پژوهشی جهت ارزیابی فعالیت های پژوهشی

۳- بررسی مستندات توسط کارشناس ارزشیابی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و امتیاز گذاری فعالیت‌های اساتید.

۴- بررسی نتایج در کمیته ارزشیابی

۵- اعلام نتایج به معاون آموزشی، مرکز امور هیأت علمی، رؤسای دانشکده‌ها و اساتید:

کارنامه ارزشیابی عملکرد آموزشی هر عضو هیأت علمی به صورت کاملاً محرمانه، همراه با بازخورد مربوطه توسط واحد ارزشیابی اساتید مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی باید به نحو مقتضی به اطلاع کلیه ذی‌نفعان فوق از جمله عضو هیأت علمی مورد ارزشیابی رسانده شود. مبنای اعطای پایه سالانه به اساتید، کسب حداقل امتیاز کلی ارزشیابی (مصرح در آیین‌نامه ارزشیابی) و حداقل امتیاز در ماده‌های آموزشی و پژوهشی است. این کار در مرکز امور هیأت علمی صورت می‌گیرد.

نحوه پیگیری اعتراض اساتید به نتایج ارزشیابی:

عضو هیأت علمی می‌تواند در صورتی که اعتراضی به شیوه و یا نتایج ارزشیابی انجام شده از خود داشته باشد (مشروط بر آن که صرفاً در مورد کمیت امتیارات ارزشیابی در مقایسه با آیین‌نامه ارزشیابی باشد) مراتب را ظرف

مدت یک هفته پس از ارسال کارنامه به طور مکتوب به واحد ارزشیابی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه منعکس نماید. در این صورت پروند ارزشیابی عضو هیأت علمی مجدداً باربینی شده و کارنامه فرد معترض برای بار دوم برای او ارسال می‌شود.

کاربردهای نتایج ارزشیابی اساتید:

علاوه بر ارائه بازخورد به خود اساتید، یکی دیگر از کاربردهای این نتایج، آگاه نمودن رئیس دانشکده، معاون آموزشی و مدیر گروه از نمرات ارزشیابی استاد، استفاده از نتایج مذکور در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی است. از طرفی رئیس دانشگاه و معاون آموزشی دانشگاه نیز باید در مواقع لزوم، با رعایت اخلاق و حفظ شئون استاد از نمرات ارزشیابی اساتید مطلع شوند و در تصمیم‌گیری‌های مرتبط به کار گیرند. نتایج ارزشیابی در مواردی از قبیل کسب پایه سالانه، جذب، رکود علمی، ارتقای مرتبه استاد و بسیاری از تصمیمات مدیریتی مربوط به استاد استفاده می‌شود. همچنین یکی از مؤلفه‌های اصلی انتخاب استاد نمونه نتایج ارزشیابی سالانه است، بدین صورت که در مرحله اول اساتیدی که بالاترین امتیاز ارزشیابی را کسب می‌کنند، کاندید استاد نمونه می‌شوند و در صورت داشتن سایر شرایط مندرج در آیین‌نامه مربوطه، نهایتاً به عنوان استاد نمونه برگزیده خواهند شد.